

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o Narodowym Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Kancelaria Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Adam Lipiński – Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Pełnomocnik Rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Magdalena Dąbrowska, Radca Szefa KPRM, e-mail: Magdalena.Dabrowska@kprm.gov.pl tel. 22 694-68-51 Michał Czerepiński, Radca Szefa KPRM, e-mail: Michal.Czerepinski@kprm.gov.pl tel. 22 694-74-86</p>	<p>Data sporządzenia 31.10.2016 r.</p> <p>Źródło: Decyzja Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Nr w wykazie prac UD....</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Regulacja tworzy warunki prawne dla istnienia Narodowego Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego jako nowego podmiotu właściwego w zakresie wdrażania polityki rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, opartej na zasadach otwartości, konkurencyjności, przejrzystości oraz suwerenności stron, partnerstwa i efektywności. Odbywać się to będzie m.in. w ramach przesunięcia do Narodowego Centrum zadań dotyczących III sektora (pożytek publiczny i wolontariat), będących dotychczas w kompetencji ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, oraz nadania Narodowemu Centrum funkcji instytucji odpowiedzialnej za dystrybucję środków w tym zakresie.

W Polsce jednostką odpowiedzialną za wdrożenie i promocję rozwiązań przyjętych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest Departament Pożytku Publicznego (DPP), podległy ministrowi właściwemu ds. zabezpieczenia społecznego. Takie rozwiązanie sprawia, że sektor może być postrzegany głównie przez pryzmat pomocy socjalnej i świadczących ją organizacji. Tymczasem w zasięgu zainteresowania organu odpowiadającego za rozwój sektora powinna znajdować się wielowymiarowa całość strategicznych wyzwań, obejmujących m.in. takie kwestie jak działalność strażnicza i rzecznicza, edukacja obywatelska i historyczna, wolontariat młodzieżowy, dyplomacja obywatelska, rozwój mediów obywatelskich itd. Obecnie brakuje instytucji, która gromadzi dane ze wszystkich ministerstw i dysponuje pełnią informacji o zakresie i rodzajach wsparcia państwa dla rozwoju III sektora, co umożliwiłoby analizę i podejmowanie lepszych decyzji opartych na dowodach. Pierwszym krokiem w tym kierunku było powołanie Pełnomocnika rządu ds. społeczeństwa obywatelskiego, do którego zadań należy m.in. przygotowanie projektu niniejszej ustawy. Projektowana nowa instytucja przejmie zadania DPP, rozszerzając je o nowe priorytety. Rozwiązanie to pozwoli uzyskać perspektywę horyzontalną w zakresie koordynacji i monitoringu polityk wsparcia państwa dla sektora pozarządowego, niemożliwą z poziomu DPP w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ma to istotne znaczenie chociażby w kontekście koordynacji i standaryzacji resortowych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi, do wdrażania których obowiązuje ministerstwa ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 239 i 395). Narodowe Centrum zostanie także operatorem Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, a docelowo także planowanych Funduszu Grantów Instytucjonalnych i Funduszu Inicjatyw Edukacyjnych.

Dzięki temu podniesiona zostanie także ranga instytucji.

W aktualnej sytuacji ranga szefa największej polskiej jednostki organizacyjnej zajmującej się sektorem pozarządowym (dyrektor Departamentu Pożytku Publicznego w MRPiPS) wydaje się być formalnie niższa, niż w przypadku ministrów (Wielka Brytania, Czechy), pełnomocnika rządu (Słowacja), dyrektorów samodzielnych urzędów (Chorwacja), czy agencji wykonawczych (Niemcy, Szwecja, Łotwa).

Powołanie Narodowego Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego spowoduje, iż sprawami rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (III sektora) zajmie się instytucja publiczna skoncentrowana wyłącznie na sprawach organizacji pozarządowych. Będzie to instytucja nadzorowana przez Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Pełnomocnika Rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego, która będzie pełniła rolę koordynacyjną w zakresie dotyczącym rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest powołanie agencji wykonawczej o nazwie Narodowe Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, której zadania i organizację określa projekt ustawy. Narodowe Centrum ma być nowym właściwym organem w sprawach wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz pożytku publicznego i wolontariatu, w tym koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej i podmiotów działających w sferze pożytku publicznego w zakresie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i tym samym zastąpić dotychczasowe działania w tym zakresie ministra do spraw zabezpieczenia społecznego, które dotyczyły jedynie części zadań związanych z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego w Rzeczypospolitej Polskiej

Spowoduje to następujące efekty:

- Horyzontalna koordynacja polityk wspierania rozwoju III sektora i instytucji społeczeństwa obywatelskiego przez państwo,
- Wzrost znaczenia tematyki rozwoju III sektora i instytucji społeczeństwa obywatelskiego,
- Poprawa komunikacji poszczególnych aktorów aktywnych na polu wspierania rozwoju III sektora i instytucji społeczeństwa obywatelskiego (ministerstwa, organy samorządu, organizacje pozarządowe),
- Stworzenie międzyresortowej pamięci instytucjonalnej, kumulującej doświadczenia i dane znajdujące się obecnie w rozproszeniu i stanowiące wyłączone zasoby poszczególnych ministerstw,
- Uzyskanie zasobów materialnych i eksperckich umożliwiających realizację nowych instrumentów wsparcia dla III sektora: Funduszu Grantów Instytucjonalnych i Funduszu Inicjatyw Edukacyjnych,
- Skupienie w jednej instytucji horyzontalnych instrumentów wsparcia III sektora: Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, Funduszu Grantów Instytucjonalnych i Funduszu Inicjatyw Edukacyjnych,
- Uzyskanie zasobów materialnych i eksperckich umożliwiających wdrażanie Narodowego Programu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Porównanie modeli zastosowanych w państwach europejskich (zawierające przykłady z Europy Środkowo-Wschodniej, Zachodniej i Skandynawii) pokazuje, że zastosowane w polskim systemie umocowanie zagadnień związanych ze społeczeństwem obywatelskim i sektorem pozarządowym na poziomie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nadaje temu obszarowi – przynajmniej formalnie – niższą rangę, niż w porównywanych krajach. Jest to o tyle zaskakujące, że Polska jest krajem, który poprzez koncepcje wysuwane w latach 70-tych i torujące drogę powstaniu Solidarności miał duży wkład w ożywienie i przywrócenie idei społeczeństwa obywatelskiego dla światowej myśli politycznej i filozoficznej.

W wielu państwach UE współpraca z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego jest realizowana za pośrednictwem instytucji podległych bezpośrednio Rządowi lub znajdujących się w jego strukturze. W Wielkiej Brytanii istnieje stanowisko Ministra ds. Społeczeństwa Obywatelskiego (Minister for the Civil Society) w randze podsekretarza parlamentarnego (Parliamentary Under Secretary of State), umocowanego w Departamencie Kultury, Mediów i Sportu (Department of Culture, Media and Sport). W sprawowaniu obowiązków pomaga mu Biuro ds. Społeczeństwa Obywatelskiego (Civil Society Office), do 2010 r. nazywające się Urzędem ds. Trzeciego Sektora. Do głównych obszarów odpowiedzialności Ministra należy m.in. polityka młodzieżowa (w tym National Citizen Service - zorganizowana przez państwo ogólnokrajowa służba wolontariatu, przeznaczona dla nastolatków w wieku 14-17 lat), wsparcie organizacji trzeciego sektora i przedsiębiorczość społeczna. Zadaniem chorwackiego Urzędu ds. Stowarzyszeń (Ured za Udruge) jest koordynacja pracy ministerstw oraz organów administracji centralnego i lokalnego szczebla w zakresie monitoringu i polepszania współpracy z sektorem pozarządowym. Dyrektor urzędu jest powoływany na wniosek premiera Chorwacji. W Czechach działa Rządowa Rada ds. Organizacji Pozarządowych, licząca około 30 osób i obradująca pod przewodnictwem Ministra ds. Praw Człowieka, Równego Traktowania i Legislacji. Rada za pośrednictwem ministra przedkłada rządowi materiały dotyczące sektora pozarządowego i warunków jego działalności, w tym projekty regulacji i aktów prawnych wpływających na działalność sektora obywatelskiego. Uwagę zwraca pewna analogia do polskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, jednakże czeskie rozwiązanie wydaje się nadawać sektorowi obywatelskiemu wyższą rangę, ponieważ polska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, a czeska - bezpośrednio organem doradczym rządu, nadzorowanym przez ministra bez teki. W Niemczech kwestiami społeczeństwa obywatelskiego zajmuje się Urząd Federalny ds. Rodziny i Spraw Społeczeństwa Obywatelskiego (Bundesamt für Familie und zivilgesellschaftliche Aufgaben), podległy Ministerstwu ds. Rodziny, Osób Starszych, Kobiet i Młodzieży.

W kontekście projektu Narodowego Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego istotne są też przykłady agencji

rządowych, funkcjonujących w wybranych państwach UE. W Chorwacji funkcjonuje wspierająca działania trzeciego sektora Narodowa Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva), która jest finansowana z państwowej loterii. W Niemczech pod nadzorem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych działa Federalna Agencja ds. Edukacji Obywatelskiej (Bundeszentrale für politische Bildung), do której zadań należy wsparcie dla przedsięwzięć osób prywatnych, organizacji pozarządowych i fundacji działających w obszarze edukacji obywatelskiej i politycznej. W Szwecji pod egidą Ministerstwa Edukacji funkcjonuje Agencja ds. Młodzieży i Społeczeństwa Obywatelskiego, do której zadań należy realizacja polityki rządu w zakresie polityki młodzieżowej i trzeciego sektora, w tym wolontariatu i poprawy warunków działania organizacji społecznych. Agencja pełni też funkcję dysponenta środków publicznych i przyznaje dotacje podmiotom sektora pozarządowego ze środków otrzymywanych corocznie od rządu. Zadaniem agencji jest także gromadzenie i rozpowszechnianie eksperckiej wiedzy na temat społeczeństwa obywatelskiego. Na Łotwie istnieje Fundacja Integracji Społecznej (Society Integration Foundation - SIF), znajdująca się pod bezpośrednim nadzorem Premiera. Jej zadaniem jest wsparcie organizacji pozarządowych, działających na rzecz integracji społeczeństwa łotewskiego. Fundacja jest też operatorem konkursu dla organizacji pozarządowych, alokującego środki pochodzące z Funduszy Norweskich.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów			Realizacja zadań zleconych przez Prezesa Rady Ministrów, który zgodnie z projektem ustawy jest organem pełniącym nadzór nad działalnością Narodowego Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.
Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej			Przekazanie kompetencji Prezesowi Rady Ministrów lub Prezesowi Narodowego Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego wynikających z projektu ustawy oraz w związku z uchynieniem pkt 9 i 10 w art. 31 ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 543, z późn. zm.).
Organizacje Pozarządowe	ok. 83,5 tys	Dane GUS: Wstępne wyniki badania społecznej i ekonomicznej kondycji organizacji trzeciego sektora w 2012 r.	Ubieganie się o przyznanie dotacji na wykonanie i finansowanie projektów.
Pozostałe Ministerstwa			Współpraca z Prezesem Narodowego Centrum w zakresie opracowania resortowych oraz rządowych programów wspierania rozwoju organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 i 395).
Obywatele	38478602	Dane GUS: Stan i struktura ludności oraz struktura ludności w przekroju naturalnym w 2014 r. Stan w dniu 31 grudnia 2014 r.	Udział oraz beneficjenci działań wykonywanych przez organizacje pozarządowe w ramach realizowanych projektów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy o Narodowym Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny i poddany uzgodnieniom z wszystkimi członkami Rady Ministrów.

Projekt ustawy będzie również przedmiotem konsultacji, przeprowadzonych równocześnie z uzgodnieniami międzyresortowymi. Projekt zostanie przekazany w ramach konsultacji m.in. do Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacji pozarządowych poprzez umieszczenie projektu ustawy w BIP KPRM oraz na stronie podmiotowej Pełnomocnika Rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego. Ponadto, projekt ustawy zostanie udostępniony na platformie internetowej służącej konsultacjom publicznym (www.konsultacje.gov.pl) oraz na portalu organizacji pozarządowych (www.ngo.pl), co zapewni możliwość poznania stanowisk różnych grup odbiorców oraz interesariuszy proponowanych rozwiązań zawartych w projekcie ustawy. Dodatkowo projekt ustawy zostanie skierowany do federacji zrzeszających organizacje pozarządowe (np. OFOP, SPLOT, WRZOS), co jeszcze bardziej wpłynie na poszerzenie oraz pogłębienie konsultacji publicznych oraz dotarcie projektu ustawy do wszystkich zainteresowanych adresatów. Zainteresowane organizacje będą mogły zgłaszać uwagi we wskazanym terminie.

Zakończenie uzgodnień i konsultacji planowane jest w czwartym kwartale 2016 r. W czwartym kwartale 2016 r. projekt zostanie skierowany przez Radę Ministrów do Sejmu RP.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	-	350 000 0 zł	360 000 0 zł	360 000 0 zł	370 000 0 zł	370 000 0 zł	380 000 0 zł	380 000 0 zł	390 000 0 zł	390 000 0 zł	400 000 0 zł	37.500.000 zł	
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	-	350 000 0 zł	360 000 zł	360 000 0 zł	370 000 0 zł	370 000 0 zł	380 000 0 zł	380 000 0 zł	390 000 0 zł	390 000 0 zł	400 000 0 zł	37.500.000 zł	
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	<p>Źródłem finansowania Narodowego Centrum są środki z rezerwy celowej budżetu państwa, które w roku 2017 wyniosą 3.500.000 zł, a w latach kolejnych będą się kształtować zgodnie tabelą powyżej. Środki te będą przeznaczone na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pokrycie bieżących kosztów działania Centrum. <p>Do Narodowego Centrum zostaną przeniesione środki z rezerwy celowej na realizację Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (P FIO) w wysokości 60.000.000 mln zł., które w projekcie budżetu na 2017 r. pozostają obecnie w dyspozycji ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Środki te będą przeznaczone na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. realizację P FIO, 3. pokrycie bieżących kosztów zarządzania P FIO, realizowanymi przez Narodowe Centrum zadaniami, o których mowa w pkt 1, w tym kosztów wynagradzania ekspertów, 4. finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących obsługi realizacji zadań, o których mowa w pkt 2. <p>Przychodami Narodowego Centrum mogą być środki finansowe pochodzące z innych źródeł, a w szczególności z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. innych programów rządowych 2. budżetu Unii Europejskiej;
---------------------	--

	3. programów międzynarodowych; 4. odsetek od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych Narodowego Centrum, z wyjątkiem odsetek od środków pochodzących z dotacji budżetowych; 5. zapisów i darowizn.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Koszty pokrywane ze środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa na rok 2017 skalkulowano przy założeniu: Zatrudnienie w Centrum: 29 etatów W 2017 r. Centrum rozpocznie działanie od 1 lutego i pełną zdolność operacyjną osiągnie w ciągu 6-8 tygodni. Koszty wynagrodzeń: 2.700.000 zł. Koszty utworzenia stanowisk pracy: 250.000 zł. Koszty wyjazdów i delegacji służbowych: 150.000 zł. Koszty ekspertyz i analiz: 100 000 zł. Koszty wynajmu powierzchni biurowej: 300.000 zł. W kolejnych latach możliwe jest rozszerzenie źródeł finansowania o środki pochodzące z dopłat do gier hazardowych, uzyskane w przypadku wejścia w życie projektowanej zmiany art. 88b ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 471) Projektowana nowelizacja wprowadziłaby fundusz celowy przeznaczony na wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	jak w pkt 4						
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
--	---

Komentarz: Narodowe Centrum będzie organem administracji państwowej w zakresie koordynacji państwowych polityk wsparcia III sektora, które w obecnej chwili są rozproszone w różnych resortach i instytucjach. Powołanie Narodowego Centrum wpłynie na zmniejszenie liczby i ułatwienie procedur oraz dokumentów dla organizacji pozarządowych, które ubiegać się będą o środki finansowe w ramach realizowanych projektów. Nadzór Prezesa Rady Ministrów nad Narodowym Centrum i wynikające z tego zadania, przewidziane w projekcie ustawy, będą wykonywane w ramach posiadanych zasobów kadrowych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Koszty związane z obsługą tych zadań będą pokrywane z budżetu państwa, z części której dysponentem jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

9. Wpływ na rynek pracy

Powołanie Narodowego Centrum bezpośrednio wpłynie na rynek pracy poprzez utworzenie 29 etatów. Obejmą one 14 pracowników MRPiPS, o ile wyrażą oni wolę przeniesienia do Narodowego Centrum, a MRPiPS wyrazi na to zgodę. Powołanie Narodowego Centrum umożliwi nie tylko sprawniejszą realizację programów wsparcia oddolnych inicjatyw i aktywności obywatelskiej, ale również wpłynie na rozwój i profesjonalizację stowarzyszeń i fundacji, będących jednocześnie pracodawcami, co jest korzystne dla gospodarki narodowej. Wg danych GUS, w 2014 r. przeciętne zatrudnienie na podstawie stosunku pracy w III sektorze wyniosło 125,4 tys. etatów. Utrzymuje się zatem tendencja wzrostowa – w 2012 r. było to 123,2 tys. etatów, w 2010 r. 114,4 tys., w 2005 r. 99,3 tys. a w 1997 r. 81,2 tys. Dla porównania, w Wielkiej Brytanii wg danych za 2015 r. w sektorze pozarządowym było zatrudnionych 827 tys. w tym 513 tys. na pełen etat. Jak podaje GUS, w 2014 r. zatrudnienie etatowe w badanym sektorze stanowiło 0,9% przeciętnej liczby pracujących w gospodarce narodowej i 1,1% w sektorze prywatnym. Przekłada się to również na wzrost udziału kosztów III sektora w PKB, który w latach 1997-2012 wzrósł z 1,2% do 1,4%. Jak piszą autorzy publikacji GUS, jeśli potraktować badany III sektor jako jednego pracodawcę, to wyprzedziłby on wszystkich największych pracodawców polskiej gospodarki. W 2012 r. zatrudnienie w jego ramach znalazło o 1/3 więcej osób niż u największego pracodawcy sektora publicznego i aż o 100 tys. osób więcej niż u największego pracodawcy sektora prywatnego. Systemowe wsparcie organizacji pozarządowych przez Narodowe Centrum wpłynie na rozwój instytucjonalny nowych oraz profesjonalizację już funkcjonujących podmiotów, co z kolei przełoży się na wzrost zatrudnienia. Wg danych Stowarzyszenia Klon/Jawor za 2015 r., w typowej organizacji pozarządowej 70% pracowników ma wyższe wykształcenie. Ze względu na specyfikę III sektora, można zakładać, że nowe miejsca pracy będą obejmować również m.in. studentów i absolwentów studiów humanistycznych oraz rzadkich specjalizacji.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: rozwój społeczeństwa obywatelskiego	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu

Przewiduje się, iż zaproponowane w ustawie rozwiązania będą skutkować wysoką skutecznością wykonywania zadań przez Narodowe Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz pozwolą na efektywne wydatkowanie środków publicznych przeznaczonych na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, w tym środków ze źródeł zagranicznych. Ponadto, szeroki zakres zadań Narodowego Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ma na celu uczynienie z tej jednostki faktycznego podmiotu odpowiedzialnego za rozwój społeczeństwa obywatelskiego, który nie będzie ograniczał się jedynie do zagadnień sfery pożytku publicznego i wolontariatu. Projektowana instytucja jako operator nowych przekrojowych programów finansowego i operacyjnego wsparcia organizacji pozarządowych będzie działać zgodnie z najlepszymi standardami grantodawstwa. Uruchomienie Funduszu Grantów Instytucjonalnych i Funduszu Inicjatyw Edukacyjnych w połączeniu z już istniejącym Funduszem Inicjatyw Obywatelskich będzie impulsem rozwojowym dla organizacji pozarządowych z całej Polski. W kolejnych latach przewidywane jest zwiększenie środków na dotacje o co najmniej kilkadziesiąt procent w stosunku do środków, którymi dysponuje obecnie FIO. Międzyresortowy charakter Narodowego Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego wprowadzi horyzontalną perspektywę i polepszy koordynację polityk państwa, nakierowanych na rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie Narodowe Centrum pozostawi resortom przysługujące im obecnie możliwości współpracy z organizacjami pozarządowymi

i realizacji własnych programów wsparcia.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponowany termin wejścia w życie ustawy nastąpi po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 38 pkt 4-11 ustawy, które wejdą w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy ze względu na zmianę przepisów kompetencyjnych, zawartych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Prezes Narodowego Centrum przedstawia Pełnomocnikowi do zatwierdzenia roczne sprawozdanie z działalności Narodowego Centrum za rok poprzedni, obejmujące w szczególności informacje o stopniu realizacji poszczególnych zadań Narodowego Centrum. Do sprawozdania dołącza się opinię Rady Narodowego Centrum (art. 7 ust. 6).

W terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku obrotowym Prezes Narodowego Centrum przedstawia Pełnomocnikowi Rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego do zatwierdzenia roczne sprawozdanie finansowe, obejmujące w szczególności informacje o stopniu wykorzystania środków przeznaczonych na finansowanie poszczególnych zadań Narodowego Centrum, wraz z opinią Rady Narodowego Centrum (art. 7 ust. 7).

Narodowe Centrum będzie prowadzić systematyczną ewaluację realizowanych programów rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz innych zadań Narodowego Centrum, a także ocenę ich wpływu na rozwój demokracji, aktywności obywatelskiej, wzrostu kapitału społecznego oraz rozwoju potencjału społecznego i ekonomicznego sektora obywatelskiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Prezes Narodowego Centrum przedstawiać będzie Pełnomocnikowi Rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego informacje o wynikach przeprowadzonej ewaluacji (art. 24).

Informacje przedstawione w ww. dokumentach oraz ich analiza będą stanowić podstawę do ewaluacji projektu ustawy oraz przedstawienia ewentualnych rekomendacji w zakresie jej efektów.

Dodatkowo, po wejściu w życie ustawy, na bieżąco będzie odbywała się ocena z realizacji jej przepisów poprzez monitorowanie i analizowanie liczby złożonych wniosków o przyznanie środków finansowych na realizację projektów, zawartych umów na wykonanie projektów, czy też ogłoszonych konkursów. Ważnym miernikiem będzie również ocena przyjazności i przejrzystości konkursów uzyskiwana poprzez zmniejszanie liczby procedur. Mierzony będzie także zakres zwiększenia dostępu do funduszy dystrybuowanych przez Narodowe Centrum w ramach realizowanych programów (ilu będzie całkowicie nowych wnioskodawców, ile organizacji otrzyma pierwsze w swojej historii dotacje, jakie obszary Polski będą reprezentowane itd.).

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

- 1) Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015”:
http://fakty.ngo.pl/files/wiadomosci.ngo.pl/public/civicpedia/Raport_Klon_Kondycja_2015.pdf
(176 stron publikacji – dostępna pod ww. linkiem)
- 2) Raport GUS:
<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoeczna-wolontariat/gospodarka-spoeczna-trzeci-sektor/dzialalnosc-stowarzyszen-i-podobnych-organizacji-spoecznych-fundacji-spoecznych-podmiotow-wyznaniowych-oraz-samorzadu-gospodarczego-i-zawodowego-w-2014-r-wyniki-wstepne,3,6.html>
(GUS notatka informacyjna – 8 stron oraz tabele w excelu dostępne pod ww. linkiem)